VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hyvinvointialueiden talousnäkymät ja vuoden 2027 rahoitus

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

12.10.2026
EDUSKUNNAN HALLINTOVALIOKUNTA

VM/HVO JUSSI LAMMASSAARI

Hyvinvointialueiden talouden tilanteesta

- Hyvinvointialueiden toiminta käynnistyi vuonna 2023 haastavassa taloudellisessa tilanteessa
  - Taustana hajanainen järjestämisvastuu (kunnat ja kuntayhtymät)
  - Ulkopuoliset tekijät, palkkaratkaisu, hintojen nousu, korona-ajan hoito- ja hoivavelka, muutoskustannukset
  - Nettokustannusten kasvu noin 12 % vuonna 2023, alijäämä yli 1,3 mrd. euroa
- Kustannuskehitys taittui vuonna 2024 (2,9 %), mutta alijäämäisyys säilyi (1,1 mrd. euroa → yht. 2,4 mrd. euroa)
- Vuonna 2025 tapahtui selvä käänne parempaan, nettokustannusten kasvu maltillista (1,3 %)
  - Ensimmäistä kertaa tehty rahoituksen jälkikäteistarkistus lisäsi rahoitusta noin 1,4 mrd. euroa
  - Alueiden uudistus- ja sopeutustoimien toimeenpano sekä kertaluonteiset erät painoivat kustannuskehitystä
  - Alueiden ylijäämä koko maan tasolla noin 730 milj. euroa → kertynyt alijäämä pieneni noin 1,7 mrd. euroon
  - Edelleen 6 alijäämäistä aluetta
- Vuoden 2026 tilinpäätösennusteet ennakoivat noin 600 milj. euron ylijäämää – kaksi aluetta ennakoi kuitenkin edelleen alijäämäistä tulosta
  - Nettokustannusten kasvu kiihtyisi jälleen ja asettuisi noin 4,1 prosenttiin (tilinpäätösennusteisiin liittyy kuitenkin epävarmuutta)
- Alueiden taloudellinen eriytyminen on huomattavaa
  - Kertyneet alijäämät paikoin suuria, alijäämien kattamisen määräajalle on hakenut jatkoaikaa 14 aluetta
  - Yhteensä kuudella alueella on käynnistetty arviointimenettely
  - Lisärahoitusmenettelyitä ei ole käynnissä (9/2026)

Neljä aluetta ennakoi kertynyttä ylijäämää vuoden 2026 lopussa, alueelliset erot säilyvät suurina

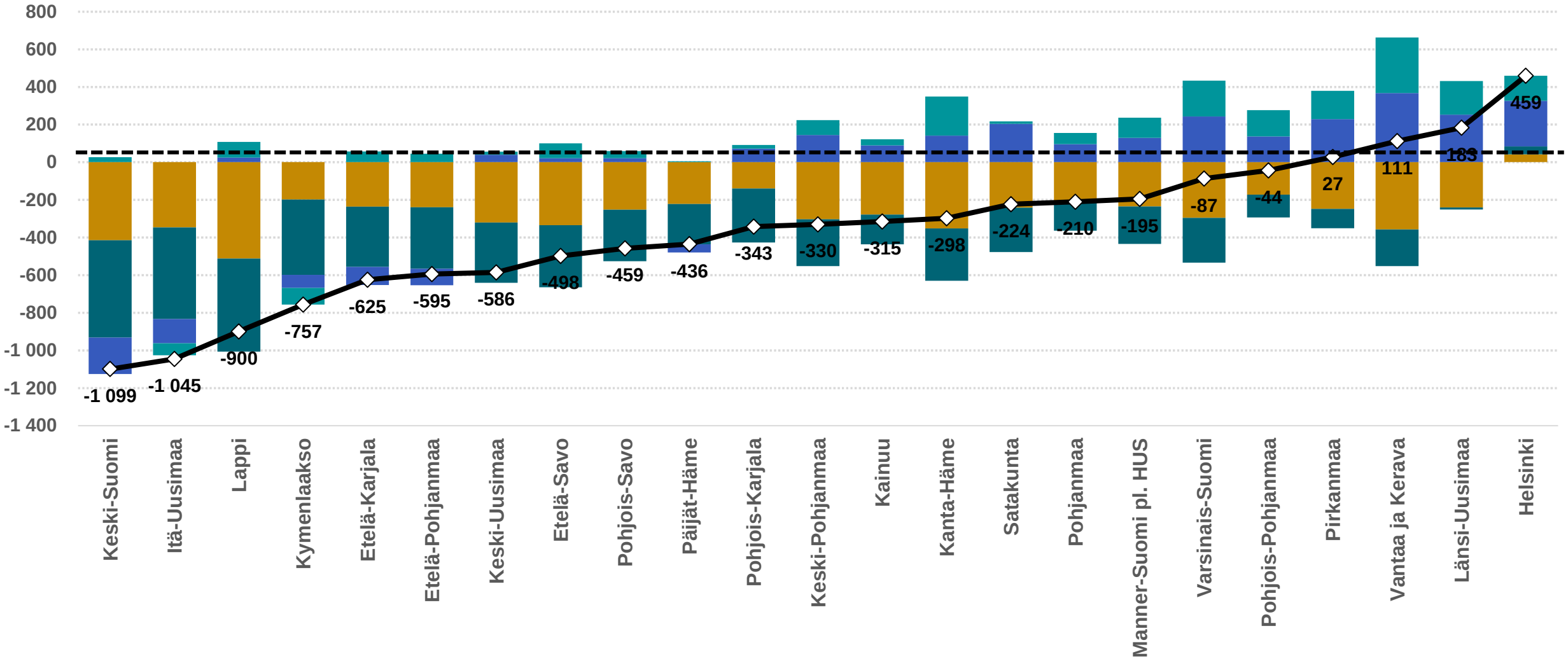

Hyvinvointialueiden yleiskatteinen rahoitus, talousarvion luku 28.89

Hyvinvointialueiden yleiskatteinen rahoitus 2027

- Hyvinvointialueiden yleiskatteisen rahoitukseen ehdotetaan yhteensä noin 27,5 mrd. euroa. Vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon verrattuna rahoitus kasvaa noin 0,36 mrd. euroa.
  - Muutos suhteessa kevään 2026 kehyspäätökseen on noin 20 milj. euroa.
- Yleiskatteista rahoitusta kasvattavat:
  - Indeksitarkistus (2,71 %) vuoden 2027 hintatasoon siirtymiseksi, mikä lisää hyvinvointialueiden rahoitusta noin 718 milj. euroa
  - Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu lisää rahoitusta noin 248 milj. euroa
  - Vuoden 2027 siirtymätasausten vaikutus lisää rahoitusta yhteensä noin 35 milj. euroa
- Yleiskatteista rahoitusta laskevat:
  - Hyvinvointialueiden vuoden 2025 tilinpäätösten perusteella rahoitukseen tehtävä jälkikäteistarkistus vähentää rahoitusta noin 395 milj. euroa.
  - Hyvinvointialueiden tehtävämuutokset vähentävät rahoitusta yhteensä noin 185 milj. euroa
  - Vuodesta 2027 lähtien palvelutarpeen kasvusta huomioidaan vain 60 %, mikä vähentää rahoitusta noin 61 milj. euroa (palvelutarpeen kasvun nettovaikutus rahoitukseen siten 186 milj. euroa)

Hyvinvointialueiden rahoitukseen vaikuttavat tehtävämuutokset vuonna 2027

Tehtävä	2027
Ikääntyneiden ympärivuorikautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologiaa hyödyntäen (HO 2023)	-34 700 000
Teknologian hyödyntäminen kotihoidossa (Lisätoimet 2025)	-16 200 000
Lääkkeenmäärämiskäytäntöjen laajentaminen (HO 2023)	-5 000 000
Terveystarkastusten kehittäminen (HO 2023)	-7 470 000
Vammaispalvelulain soveltamisalan muutos (Lisätoimet 2024)	6 100 000
Kotoutumislain muutoksesta johtuva ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus (siirto momentilta 32.50.30)	-1 600 000
*Lastensuojeluyksiköiden päivystyssääntöjen keventäminen ja joustavoittaminen (Lisätoimet 2025)	-1 500 000
Sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuuden uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-10 000 000
*Sosiaalihuoltolain 11 ja 14 §:n uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-36 000 000
*Terveystarkastusten kehittäminen, kutsunnanalaisten ja vapaaehtoisten ennakkoterveystarkastukset (siirto momentilta 27.10.01)	3 350 000
Asiakasmaksujen muutokset (Lisätoimet 2026)	-87 750 000
Kotoutumispalveluiden uudistus, ihmiskaupan uhrien korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	700 000
Kotoutumispalveluiden uudistus, toimeentulotuen kustannusten korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	2 200 000
**Kuoleman toteamista koskevan lainsäädännön muutokset	-800 000
**Lääkkeiden velvoitevarastointia koskevan sääntelyn uudistaminen (siirto momentilta 33.70.20)	4 000 000
Yhteensä	**-184 670 000**

* Vaikutusarvio tarkentunut suhteessa vuosia 2027-2030 koskevaan kehyspäätökseen

** Uusi toimenpide/päätös suhteessa vuosia 2027-2030 koskevaan kehyspäätökseen

- Vuosia 2027-2030 koskevassa kehyspäätöksessä oli varattu sote-valvontalain mukaisiin velvoitteisiin valmistautumiseen sekä tietojen toimittamiseen rekisteröintiä varten 2,75 miljoonaa euroa vuodelle 2027. Rahoitus on poistettu, koska velvoitteiden voimaantuloa esitetään siirrettäväksi (HE 181/2026 vp).

Hyvinvointialueiden rahoitus kokonaisuutena valtion vuoden 2027 talousarviossa

Asia	v. 2026*	v. 2027
Yleiskatteinen valtion rahoitus (momentti 28.89.31)	27 189,8	27 549,9
Rahoituslain mukainen lisärahoitus (momentti 28.89.32)	1,0	1,0
Eräät valtion korvaamat palvelut (TEM, STM, SM)	250,2	236,4
Sisältää mm. kotoutumisen edistämisen, valtion korvauksen Puolustusvoimien terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen kustannuksiin sekä rintamaveteraanien sekä sota- ja sotilasinvalidien valtion erikseen tukemat palvelut		
Valtionavustukset ja muut korvaukset (STM, YM, SM, OM)	239,2	220,9
Sisältää mm. erikoistumiskoulutuksen valtion korvauksen, sosiaali- ja terveyspalvelujen määräaikaiset kehittämishankkeet, terveydenhuollon ja sosiaalityön yo-tasoisen tutkimuksen, hyvinvointialueiden alueelliset järjestöavustukset sekä ympäristövahinkorahaston ja palosuojelurahaston		
Yhteensä	**27 680,2**	**28 008,2**

Hyvinvointialueiden rahoituksen muutokset osatekijöittäin, 2026–2027 (21.9.2026)

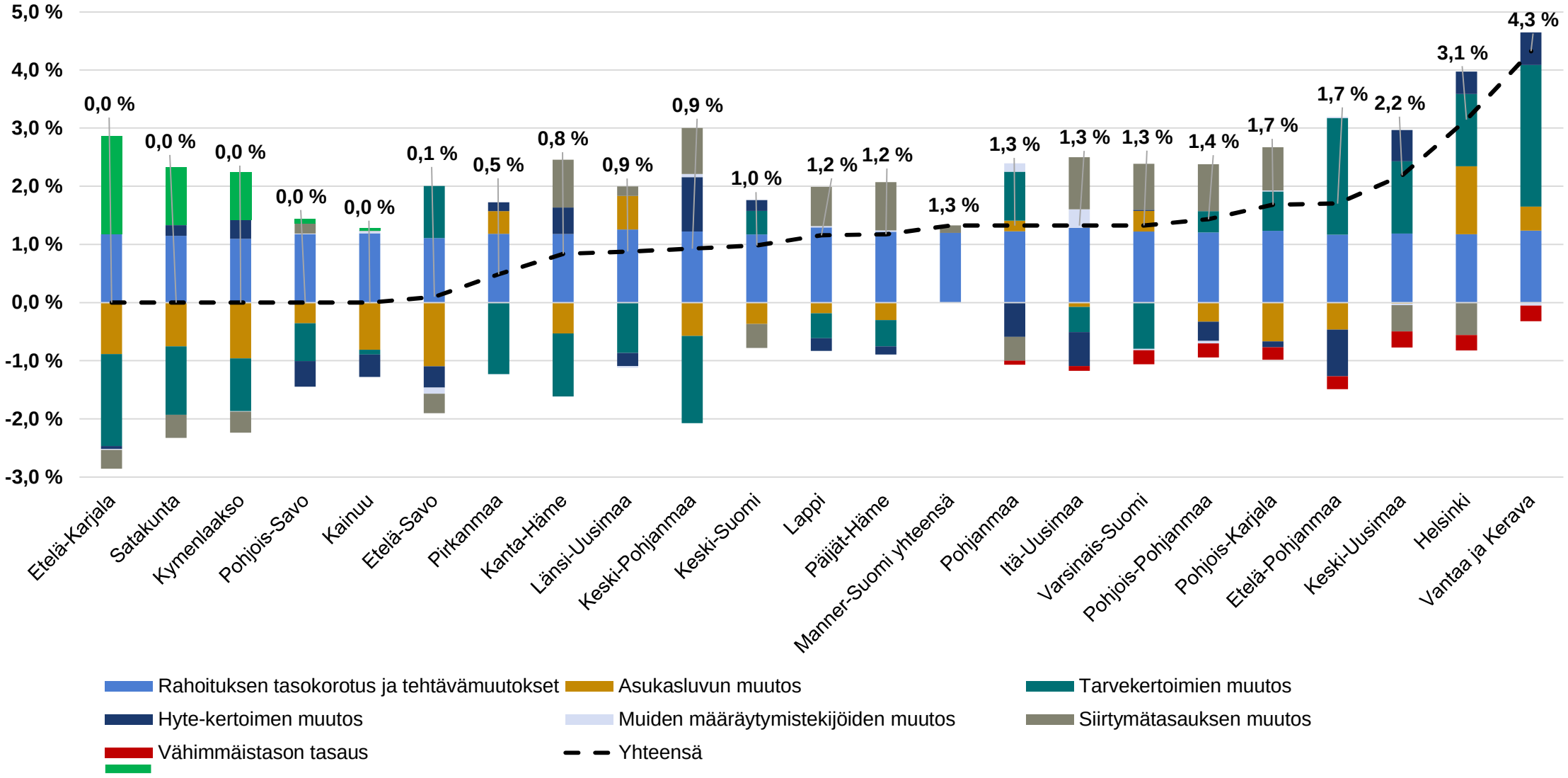

Hyvinvointialueiden talouden kehitysarvio

- Talousarvioesityksessä (21.9.2026) on esitetty VM:n kansantalousosaston kehitysarvio hyvinvointialueiden taloudesta vuosille 2025–2030.
- Kuluvana vuonna hyvinvointialueiden yhteenlasketun tuloksen ennustetaan yltävän viime vuoden tapaan vahvasti ylijäämäiseksi. Menojen kasvu jatkuu menopaineisiin nähden maltillisena, valtion rahoitus kasvaa nopeasti ja myös asiakasmaksutuotot ovat kehittyneet alkuvuonna suotuisasti.
- Vuonna 2027 alueiden tuloksen ennustetaan heikkenevän hieman, mutta pysyvän edelleen noin 0,3 mrd. euroa ylijäämäisenä. Tuloksen heikkenemistä selittävät erityisesti rahoituksen kasvun hidastuminen, johon vaikuttavat mm. rahoituslain uudistukset sekä jälkikäteistarkistuksen pieneneminen kuluvasta vuodesta.
- Hyvinvointialueiden menojen kasvua ennustekaudella ylläpitävät ennen kaikkea hintojen nousu ja väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu. Hintojen arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 3 % vuodessa, mihin vaikuttavat erityisesti hyvinvointialan yleisen työmarkkinalinjan ylittävät palkankorotukset.
- Menojen kasvua hillitsevät hallituksen jo aiemmin päättämät säästötoimet sekä hyvinvointialueiden omat sopeutustoimet.
- Valtion rahoituksen kehitykseen vaikuttavat muun muassa hyvinvointialueindeksin kehitys, palvelutarpeen kasvu ja lainsäädäntömuutokset. Alueiden rahoituslain kolmannen vaiheen uudistus hidastaa rahoituksen kasvua ennustekaudella.
- Hyvinvointialueiden investointien arvioidaan kasvavan vuonna 2026 etenkin rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien vuoksi, minkä jälkeen investointitason odotetaan laskevan.
- Hyvinvointialueiden lainakanta oli noin 6,8 mrd. euroa vuoden 2025 lopulla. Painelaskelman mukaan lainakanta kasvaa lähes 8,2 mrd. euroon vuoteen 2030 mennessä.

Lisätietoja

- Ennakolliset aluekohtaiset rahoituslaskelmat vuodelle 2027
  - vm.fi/rahoituslaskelmat
- Hyvinvointialueiden talouden näkymät 2027–2030 -muistio (kevät 2026)
  - vm.fi/hyvinvointialueiden-talous

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

ETUNIMI.SUKUNIMI@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET